

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. gegužės 19 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Donato Sėmo, susipažinusi su 2022 m. gegužės 5 d. paduotu atsakovo V. J. kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. vasario 10 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. vasario 10 d. nutarties dalį, kuria pakeistas Kauno apygardos teismo 2020 m. kovo 24 d. sprendimas, ir kuria sumažintas delspinigių dydis pagal keturias paskolos sutartis iki 68 976 Eur, ir palikti galioti Kauno apygardos teismo 2020 m. kovo 24 d. sprendimą.

Apelacinės instancijos teismas sumažino delspinigius remdamasis tuo, kad reikalavimams dėl netesybų (baudų ir delspinigių) taikomas sutrumpintas šešių mėnesių ieškinio senaties terminas ([CK 1.125 straipsnio](#) 5 dalis, ginčo teisinių santykių metu galiojusi [CK 1.125 straipsnio](#) 5 dalies 1 punkto redakcija), ir nurodė, kad šešių mėnesių ieškinio senaties termino delspinigiams taikymas reiškia, kad netesybos negali būti skaičiuojamos už ilgesnį nei šešių mėnesių laikotarpį iki ieškinio pateikimo teismui dienos (šešių mėnesių ieškinio senaties terminas dėl delspinigių skaičiuojamas nuo ieškinio pateikimo dienos šešis mėnesius atgal).

Kasacinis skundas grindžiamas pagrindais, remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK 346 straipsnyje](#), bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskūstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovo V. J. kasaciniame skunde išdėstyti tokie argumentai:

1. Apelacinės instancijos teismas netinkamai taikė delspinigiams ieškinio senatį reglamentuojančias teisės normas ([CK 1.125 straipsnis](#)). Šis straipsnis nustato šešių mėnesių senaties terminą, t. y. terminą, kuris skaičiuojamas iki ieškinio pareiškimo (šiuo atveju vykdomojo įrašo išdavimo), o ne riboja delspinigių skaičiavimo laiką tokiu būdu, kad delspinigiai iš viso turėtų būti skaičiuojami tik už šešis mėnesius ir ne daugiau. Dėl delspinigių išieškojimo buvo kreiptasi ne į teismą, o į notarą dėl vykdomojo įrašo išdavimo. Apelacinės instancijos teismas ieškinio senaties institutą taikė tiek delspinigių skaičiavimui iki vykdomojo įrašo išdavimo, tiek ir po vykdomojo įrašo išdavimo, nurodydamas, kad delspinigiai iš viso gali būti skaičiuojami tik už šešis mėnesius. Tačiau tokios išvados neatitinka [CK](#) nuostatų, kadangi [CK](#) nėra nuostatos, kad delspinigiai iš viso gali būti skaičiuojami tik už šešis mėnesius.
2. Apelacinės instancijos teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimų, pagal kuriuos netesybos (delspinigiai) ir (arba) palūkanos skaičiuojamos iki bylos iškėlimo teisme, išskyrus šalių susitarime ar įstatyme nustatytus atvejus, kai netesybos (delspinigiai) ar palūkanos skaičiuojamos iki visiško prievolės įvykdymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. rugsėjo 12 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-367/2006](#)). Analogiška praktika plėtojama ir vėlesnėse teismo nutartyse – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 16 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-12/2009](#), 2015 m. gegužės 13 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-275-248/2015](#), kuriose teismas nurodė, kad netesybų skaičiavimo pradžia ir pabaiga gali būti nustatyta įstatyme arba šalių sutartyje, o netesybos (delspinigiai) gali būti skaičiuojamos iki prievolės įvykdymo momento arba iki bylos iškėlimo teisme. Nors netesybos paprastai mokamos iki kreipimosi į teismą dienos, tačiau šalys sutartyje gali susytgi, kad, skolininkui nevykdydant savo prievolės (negrąžinant paskolos, nemokant palūkanų), jų mokesčiams po bylos iškėlimo nenutruksa.
3. Nurodyta kasacinio teismo praktika yra suformuota tiems atvejams, kai delspinigiai priteisiami teismine tvarka, tačiau nagrinėjamu atveju, nėra jokių priežasčių jos netaikyti atvejams, kai išduodamas vykdomasis įrašas, t. y. kai ne teismo tvarka priverstinai vykdomas išieškojimas. Byloje trijose iš keturių paskolos sutartyse, patvirtintose notaro, buvo nustatyta, kad delspinigiai skaičiuojami iki visiško prievolės įvykdymo. Analogiškas reikalavimas skaičiuoti delspinigius buvo nustatytas ir vykdomuosiuose įrašuose.
4. Apelacinės instancijos teismas nepagrįstai nevertino, ar nėra pagrindo atnaujinti senaties termino (pagal 2016-12-23 ir 2017-11-27 paskolos sutartis priskaičiuotiems delspinigiams, kadangi vykdomieji įrašai išduoti dėl delspinigių išieškojimo iki vykdomojo rašto išdavimo nurodyti ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui), kai tokią pareigą turėjo, kadangi kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad ginčo šaliai reikalaujant taikyti ieškinio senatį teismas *ex officio* (pagal pareigas) turi patikrinti ne tik tai, ar taikytinas ieškinio senaties terminas nepraleistas, bet ir tai, ar nėra priežasčių šį terminą atnaujinti. (Žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 29 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-321/2012](#) ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis

išvados, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiama teismo nutartimi bei nepagrindžiama, kad bylą išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti atsakovui V. J. 1012 (vieną tūkstantį dvyliką) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. balandžio 30 d. Kauno kredito unijoje SEPA mokėjimo nurodymais Nr. 1270011675 ir 1270011676.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Danguolė Bublienė

Gediminas Sagatys

Donatas Šernas